

โครงการย่อยที่ ๑

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนาศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของ
เกษตรกรรูปแบบภูมิปัญญาวัฒนธรรมและเทคโนโลยี
The Potential Development production oil palm form wisdom
Model Inn oration Model and technology Model.

โดย

ปัญญา เดิศไกร

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการทำสวนปาล์มน้ำมัน ตามหลักวิชาการ จะต้องใช้ต้นทุนการผลิตต่อไร่สูง เพราะต้องปรับสภาพพื้นที่ให้เป็นแปลงปลูกตามมาตรฐาน มีรายจ่ายค่าปุ๋ยเคมี ค่าดูแลสวนทุกเดือนค่อนข้างสูง เกษตรกรรายย่อยที่ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน จะไม่สามารถทำสวนปาล์มได้ แนวทางการเกษตรที่ปลูกโดยใช้กระบวนการให้สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติมากที่สุด โดยไม่ใช่ปุ๋ยเคมี สารเคมี และคัดเลือกเมล็ดพันธุ์จากต้นพันธุ์ที่เพาะขึ้นเองเป็นหลัก และดำเนินการเรียนรู้และทดลองทำติดต่อกันมากร่วมยี่สิบปี ที่ตำบลทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการศึกษากระบวนการดำเนินงานของกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพทำสวนปาล์มน้ำมันขนาดเล็ก และสามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวทุกเดือน จนเป็นอาชีพหลักได้ เป็นรูปแบบการทำสวนปาล์มธรรมชาติที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิธีการเรียนรู้และการเตรียมความพร้อมของประชาชนที่ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
2. เพื่อค้นหารูปแบบในการพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมัน และแปรรูปแบบผลผลิตการผลิตเบื้องต้น โดยการใช้ภูมิปัญญาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีในชุมชน

การศึกษานี้ เป็นวิจัยตอบทเรียน จากการที่เกษตรกรได้ปฏิบัติการเรียนรู้ ปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ สัมมนาวิเคราะห์สภาพปัญหาจากเทคนิควิธีการกระบวนการผลิตที่ผ่านมาร่วมกับนักวิชาการ มีการนำเสนอองค์ความรู้ที่เป็นเทคนิควิธีการเชิงชีวภาพ และสาธิตการผลิต เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และหาแนวทางสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเทคนิคจากองค์ความรู้ ด้วยการจัดการความรู้ที่ได้จากประสบการณ์และปรากฏการณ์การปฏิบัติการวิจัย และค้นหารูปแบบวิธีการผลิตที่เหมาะสมต่อไป

ผลการศึกษาจากการศึกษาพบว่า อาชีพทำสวนปาล์มธรรมชาติ ใช้เทคนิควิธีการเกษตรที่อิงระบบนิเวศการผลิต ทำให้ได้ผลผลิตออกมาสม่ำเสมอ แม้ไม่มากเหมือนกับปลูกพืชเชิงเดี่ยวในสวนขนาดใหญ่ แต่กระบวนการดำเนินงานแทบจะไม่มีต้นทุนการผลิตที่ชัดเจน ผลผลิตที่ได้จึงไม่

ต้องหักค่าใช้จ่ายในด้านต้นทุน เป็นการผลิตอิงธรรมชาติที่น่าสนใจ และเหมาะสำหรับเกษตรกรที่มีแนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียง

Abstracts.

The promotion and development of oil palm plantation. Technical basis. Production costs per acre will be higher. You need to upgrade the area to be planted in accordance with standard The expenditure for fertilizers. Care of the garden every month high. Small farmers who lack funds. Palm can not do. The agricultural land by the action on the part of the natural state as possible. The non-chemical fertilizers and selected seeds of the varieties that are cultivated and learned a lot and try to communicate with each other for twenty years. The Parish of Poon. District Honor. Province. Study the operation of the oil palm plantation workers, small. And can generate income for the family every month. As a primary occupation. As a form of natural palm interesting. The purpose of the study were as follows. A. To learn how to learn and prepare for the planting of palm oil in the world. To suit local conditions. Two. To discover patterns in the production of palm oil. And processing of primary products by the use of traditional knowledge, innovations and technology in the community.

This study. Research into the lessons. Farmers have learned from that operation. Continuous improvement. The depth interview process. Seminar on problems of analysis techniques to process the past and scholars. Present knowledge of the technical, biological methods. And demonstration of production. To achieve learning. And find ways to support the development of technical knowledge. With the knowledge gained from experience and research the phenomenon. And find a way to produce the next. The findings from this study. A natural palm plantation. Techniques based ecological agriculture production. The yield was steady. I do not like monoculture crops in a large park. But the process is hardly the cost of production. The yield was not required to deduct the cost. Is based on natural products of interest. And for farmers with the concept of sufficiency economy.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มา	1
วัตถุประสงค์	6
ขอบเขตของโครงการ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
นิยามศัพท์	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
เทคโนโลยีเปลี่ยนชีวมวล เป็นน้ำมัน คาคอีก 15 ปี ใช้ได้จริง	14
ภูมิปัญญา	17
ความหมายภูมิปัญญาชาวบ้าน	18
ภูมิปัญญาชาวบ้านในสังคมปัจจุบัน	18
ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการเรียนรู้ตามอรรถศาสตร์	19
นวัตกรรม	22
ประโยชน์ของการประเมิน	31
ประเภทของการประเมิน	32
การศึกษาตามรูปแบบชิปปี้ หรือ CIPP Model	35
รูปแบบสนองความต้องการสารสนเทศ	37
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	40
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
ขั้นตอนการวิจัย	61
แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่กลุ่มเป้าหมาย	71
ปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัย	72

บทที่ 4 การพัฒนาศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน

บริบทชุมชน	74
การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน	82
อาชีพการปลูกปาล์มน้ำมันในเขตพื้นที่ตำบลทางพูน	84
กระบวนการเตรียมการปลูก	86
การดูแลสวนปาล์มน้ำมัน	90
กระบวนการพัฒนาศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรรูปแบบภูมิปัญญา	91
องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้เรื่องการปลูกปาล์ม	93
การวิเคราะห์ปัญหา	99
ผลพวงที่ได้จากการจัดเวทีดำเนินกิจกรรมในครั้งนี้	103
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	
สรุปผลการเพิ่มความรู้และการเตรียมความพร้อม	105
การพัฒนารูปแบบในการพัฒนาผลิตปาล์มน้ำมัน	106
บรรณานุกรม	

สารบัญรูปภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพ แผนที่ตำบลทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา	74
ภาพ แสดงที่ตั้งของสำนักงานเทศบาลตำบลทางพูน	75
ภาพ แสดงพื้นที่ริมคลองในพื้นที่ตำบลทางพูน	76
ภาพ การเลี้ยงปลาเป็นอาชีพเสริมในพื้นที่ตำบลทางพูน	77
ภาพ แสดงปรับสภาพพื้นที่เพื่อปลูกพืชหลายๆชนิดในพื้นที่รอบๆบ้าน	78
ภาพ แสดงการปรับสภาพพื้นที่เป็นส่วนป่าล้มน้ำมัน	79
ภาพ แสดงการปลูกป่าล้มน้ำมันโดยใช้ต้นทุนต่ำในตำบลทางพูน	80
ภาพ แสดงพื้นที่และลักษณะส่วนป่าล้มน้ำมันในตำบลทางพูน	85
ภาพ แสดงการขุดร่องปลูกป่าล้มน้ำมันของเกษตรกรตำบลทางพูน	87
ภาพ แสดงแปลงปลูกป่าล้มน้ำมันในพื้นที่ตำบลทางพูนที่มีการลงทุนสูง	88
ภาพ แสดงการเตรียมกล้าป่าล้มน้ำมันจากการเพาะเมล็ดด้วยตนเองแบบภูมิปัญญา	89
ภาพ แสดงการเตรียมการทำสวนป่าล้มน้ำมันด้วยรูปแบบภูมิปัญญา	90
ภาพ การดูแลสวนป่าล้มน้ำมันด้วยแนวทางภูมิปัญญา	91
ภาพ แสดงการคัดเลือกลักษณะเมล็ดพันธ์ที่สมบูรณ์	92